

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébetter, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 , 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap”

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet” közlönyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre: 3 frt. Évnegyedre: 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utalványnyal, a „Székely Hirlap” kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Baró Apór Károlynak a jogász-egylet febr. 8-án tartott rendkívüli közgyűlését megnyitó elnöki beszéde.

Tisztelt jogász-egyleti rendkívüli közgyűlés!

Az igazgató választmányának folyó évi januárius 19-én tartott ülésében hozott határozata következtében hívtam össze e rendkívüli közgyűlést. Azon okok, melyek az igazgató választmányt ezen rendkívüli közgyűlés összehívásának elhatározására birták, közölve lettek az egylet közlönye mellett önökkel; felesleges volna részletekben ismételni azokat. Ismeretes önök előtt, hogy egyletünk közlönye fenntartásának lehetősége forog kérdésben. A legutóbbi rendes közgyűlés elhatározta annak jövőre fenntartását, s e határozatnak kivitelével az igazgató választmányt bizta meg, ennek azonban meg kellett győződnie, hogy az eddigi áldozatok mellett az egylet közlönye többé fenn nem tartható, arra pedig, hogy az egylettől nyert meghatalmazás nélkül további áldozatokra kötelezhessen az egylet tagjait illetékesnek magát nem tekinthette, de arra sem, hogy a közgyűlésnek határozottan kifejezett akarata ellenére annak közlönyét felhagyja. Nem maradt tehát más út, mint rendkívüli közgyűlést hívni össze, s annak elhatározására bízni a további rendelkezést. Azt hiszem e pár szóban igazolva van a választmány eljárása; mielőtt azonban az egyetlen kérdést, melynek megoldására a jelen rendkívüli közgyűlés összehívott, kitűzném engedjek meg egy igen rövid tájékoztatást bocsátanom előre.

Felesleges volna egyletünk tagjait figyelmeztetnem azon egyetemes mozgalomra, mely az igazságszolgáltatási reformok terén észlelhető; felesleges volna figyelmeztetnem azon szükségekre, melyeket hazánk állapota ugyan ezen nemű reformokra nézve felmutat. De lehetetlen volna nem figyelmeztetnem azon állapotra, melyet az utóbbi napok vitái jeleznek úgy az ország törvényhozó termeiben, valamint a sajtó terén, és mely nem kevesebbet követel, minthogy igazságszolgáltatásának szükséges reformjai minél kevesebb finansziális áldozatokkal eszközöltessenek. Az eddigi kísérletek ezen követelményeknek meg nem fe-

lelnek szerfelett sok áldozatot vettek igénybe anélkül, hogy a szükségét amaz áldozatok arányában kielégítették volna. Ma már mindenki megdöbbenve tekint az eredmény csekélységére az áldozatok nagyságára.

A nemzet miután önmagának visszaadott, mohó vágyal ragadta meg az alkalmat kipótolni a hézagot, mely fejlődésében az események folytán mutatkozott, szinte nem is csudálkozhatni azon, ha a cselekvények színvonalára emelkedett egyeseket a tudomány modern alkotásai s más szerencsésebb viszonyok közötti fejlődésben messzire előre haladott államok institutioi elragadtak és nem tartozkodtak oly kísérletek terére vezetni az országot, melyek elvégre sokrészben helyteleneknek, sok részben haszon nélkülieknek nyilvánultak, s igazságszolgáltatásunkat némely ágabn még ziláltabbá tették. Ma már a recriminatioknak egész özöne zudul azoknak fejére, s ha van ezekben sok objektív igazság, én azt hiszem, uraim alányilag nem teljesen igazságosak, mert ha egyesek nem vetve számot a helyzettel és tényleges viszonyokkal, idealizmusnak hódoltak, a nemzetnek magának számot lehetett és kellett volna vetnie saját erejével, s nem követni vakon azokat, kik talán sok hazafi hévvel, nagyratörő szellemmel, de kevesebb megfontolással akartak ragadni a jelenben, s a fejlődés észszerű fokozatai nélkül ma még bizonyára elérhetetlenek felé. Ha van bűn, nem csak azoké tehát, kik ugyiszovala önkénytelenül rohantak a még most meg nem valósítható modern után, hanem mindnyájunké, kik annak útjába nem állottunk.

Egyletünk feladatául azt tűzte ki, hogy a bírói és ügyvédi gyakorlat mezején összegyűjtött tapasztalatok kifejezésével gazdagítsa a törvényhozást azon anyagokkal, melyek igazságszolgáltatásunk reform műveleteinél feldolgozandók. Keveset tettünk arányban az idővel, de talán nem vigasztalás nélkül uraim; mert meg vagyok győződve, hogy ha nem esattanós tüntetés által kísértetve is, hatása ezen tevének sem vész el, p. o. bagatell ügyektől megmentése a rendes bíróságoknak, melyet mi eleitől fogva csüggedetlenül hangsúlyoztunk, masokkal több viszhangra talál az országban, hogy sem eziránt kifejtett nézeteink nyomtalanul elenyésztek volna.

Közlönyünket kezdetben is azért állítottuk fel, hogy az egymással eszmecserére és annak folytán nézeteink kifejezésére nélkülözhetlen közegül szolgáljon. Ennek fentartása sok viszontagságokon ment keresztül, leginkább saját közönységünk miatt; az egylet közgyűlése azonban minden hiányai mellett is fentartandónak nyilvánította mindannyiszor, s ezáltal nyomatékossá kifejezést adott annak, hogy azt mellőzhetlenül szükségesnek tartja. Az újabb időben öröndetes fejlődést mutatott fel közlönyünk szerkesztése.

Napról-napra mind inkább idomult az egylet szükségéhez, s érdekesebbé, hasznosabbá vált. Nem igen lehetne tehát kérdésbe tenni azt, hogy az egylet szükségesnek tartja-e jövőre nézve is, miután azonban nem tartható fenn az eddigi áldozatok mellett, önkénytelenül felmerül azon kér-

dés, hogy vajon több áldozatokkal is fentartását szükségesnek tartja-e?

Az utóbbi idők azt tanusították, hogy egyletünk tagjai munkásságukat leginkább közlönyében fejtik ki.

Azon mozgalom iránt, mely a codificatio terén voltaképen most indult meg, a midőn az anyagi büntető törvényjavaslat már talán csak kevés napok alatt a képviselőház asztalára tételek, nemsokára a büntető törvénykezési eljárás és a polgári törvénykönyv egyes részeinek javaslatai követendik azon reformok iránt, melyek a bíróságok beosztására nézve szándékoltatnak egyletünk tagjai közönyösök nem lehetnek, ha kitűzött feladatunknak megfelelni akarunk közönyösöknek maradniok nem szabad. Ha elismertett tehát eddig közlönyünk fentartásának szüksége, többszörösön kell azt szükségesnek tekintenünk ma, a midőn az egymással érintkezésre, eszmecserére szükségünk sokkal több.

Senki sem igen vonja kétségbe azt, hogy igazságügyi reformjainkra nézve káros pótlások történtek épen abból kifolyólag, hogy előre haladottabb reformokat igyekeztek létesíteni, mint a hogy azokat létező állapotaink megbirhatnák. De nem lehet kétségbe vonnunk azt is, hogy igazságszolgáltatásunk rendszerét állapotainkhoz képest legalább azon irányban kell tovább fejlesztenünk, mely más haladó nemzetek által követetik? Nem lehetnek tehát egyletünk tagjai közönyösök az előrehaladottabb törvényhozások újabb alkotásai iránt is. Biráink és ügyvédek legnagyobb része azonban nehezen érne reá, hogy azoknak termékeit tüzetesen tanulmányozza, de lényegökbe s az alapelvekben és felhozott nézetekben megismerésére eljutnia, ha a kor színvonalán akarja megtartani fogalmait és ismereteit, mulhatlanul szükséges. Az újabb kor egyik legnevezetesebb alkotása bizonyára az osztrák büntető eljárás volt, melyet midőn egyletünk közlönye rendszerében, elveiben és szellemében néhány lapon az egylet tagjaival alaposan megismertett azt hiszem olyszolgálatot, tett, melyhez hasonlók azon csekély áldozatot a mit fentartására az egylet egyes tagjaitól netalán követelne, elég dusan kamatoztatják. Idő és pénz megtakarítást eszközöl ez uraim, hanem is azon kiváló egyeseknél, kik tüzetesebb tanulmányozás tárgyává kívánják tenni a külföldi törvényhozások termékeit, de igen azon sokaknál, kiknek arra sem pénzök, sem elegendő idejük nincs.

Ezeknél fogva én az egylet közlönyének fentartását, bármely áldozattal az egylet létszükségének tartom s a midőn a jelen rendkívüli gyűlést megnyitom, annak tárgyát az egylet közlönyének több áldozatokkal fentartása feletti határozat hozatalt kitűzöm, felkérem egyszersmind, hogy azt az általam felsorolt körülményekre való tekintettel szíveskedjenek tárgyalni.

Hogy a közlöny fenttarthatásának körülményeit mindnyájan megismerhessük szükségesnek látom az azokat feltüntető adatokat felmutatni, felhívom annál fogva egyleti titkár urat azoknak előadására.

Egyetünk rendkívüli közgyűlését, melyet az elnöklő báró ur a fennebbi tetszés között felolvasott beszéddel nyitott meg, s melynek egyedüli feladatául az egylet közlönyének, a „Székely Hírlap“-nak további fenntartása vagy megszüntetése volt előre kitűzve, az egylet tagjainak nem remélt részvéte közt lőn megtartva a városház tanácskozási termében.

Elnöklő báró ur felfejtven a gyűlés előtt: mikép a „Székely Hírlap“ megnövekedett kiadásai lehetetlennek tevének, hogy az egylet tagjai annak ingyen megküldésében részesíthetessenek: felhívja az egylet tagjait nyilatkozni az iránt, hogy mit tartanak czélszerűnek; teljesen megszüntetni-e? az egylet tagjainak ez összekötő kapcsát, vagy némi áldozatokkal jövőre is fentartani? Egyszersmint felolvastatja a jegyzővel a lapra vonatkozó korábbi határozatokat s a jelen helyzetét feltűntető adatokat.

Ezen előzmények után megindulván a tanácskozás folyama két ellentétesen szemben álló vélemény merült fel; az egyiknek Szabó József ügyvéd volt egyedüli tolmácsolója, a mely azt hangsúlyozta, hogy a hetenként kétszer megjelenő közlöny igen nagy kiadással terhelvén az egyletet: sokkal czélszerűbb s az egylet anyagi erejének megfelelőbb volna, ha az havi füzetekben megjelenendő lappá változtatnék át, melynek tárgyát kirekesztőleg a jogtudományok körébe tartozó ismeretek képezik. Egy ily szakközlöny a mellett, hogy kevesebb kiadásba kerülne, épen úgy eszközölné, vagy tán jobban, az egylet tagjai közt szükséges egybeköttetést.

Ezen nézettel szemben az elnök báró, Gyarmathi Sámuel, Bodolla János, Vajda Simon stb. a „Székely Hírlap“ jelen alakjában való folytatását és fennállását vitatták. Az érveket, melyeket előadásaikban kifejtettek, lapunk szűk teréhez képest, röviden a következőkben foglalhatjuk össze: a proponált havi füzetekben megjelenendő szakközlöny nem felelhetne meg azon czélnek, melyet az egylet maga elé tűzött, mely abból áll, hogy a jogtudományok körébe tartozó ismereteket nem csak a maga keblébe, de azon kívül is szélesebben kiterjesze. Ismeretes dolog — pesti példák bizonyítják — mikép az ilyen szakközlönyöknek igen kevés olvasó közönsége akad; míg ellenben egy olyan közlönynek, mely az illető szakon kívül más általános kedvelt tárgyakat is, mint politikát, egy kis szépirodalmat stb. felölel; rendszeren több olvasója akad, s alkalom van adva, hogy az olvasó komolyabb természetű jogi ismeretekbe is bele kóstoljon, a miáltal e komoly ismeretek szélesebb kiterjedést nyernek. De fontos közlönyünknek jelen alakjában való megtartása azért is, hogy egyetünk minél gyakrabban mutathasson életjelt magáról. Pesten divatban van számba nem venni az erdélyrészi jogtudományokban képzett honfiakat, a törvényhozás különböző ágaiban tanácskozó áhquettekben nem igen szokták felhasználni az erdélyrészi szakférfiak nézeteit: mutassuk meg, hogy nekünk is van véleményünk a szőnyegen levő törvénykezési kérdések körül, hogy nekünk is vannak tapasztalataink és észrevételeink a törvénykezésnek a gyakorlatba átment feles száme hiányai körül; ezen életjelt magunkról sokkal hatásosabban adhatjuk egy hetenként kétszer megjelenő lapban, mint egy havi szakközlönyben, mely egyes szakférfiakon kívül keveseknek jut kezébe. Hangsúlyozva volt, hogy most, midőn a codificatio napi renden van: fontos, hogy minél többen és minél gyakrabban hozzá szóljanak a napi kérdésekhez; mindez pedig nagyobb eredményre eszközölhető egy hetenként kétszer megjelenő hetiközlönyben. Ezek röviden összefoglalva azon érvek, melyeknek meggyőző ereje azt eszközölte, mondhatni az egylet összes tagjainál, hogy midőn az elnök báró ur, a discussio bevégeződése után feltette e kérdéseket: akarják-e az egylet közlönyét jelen alakjában továbbra is megtartani? s hogy megtartható legyen, akarják-e az ingyen példányok megszüntetését? ez ellen véleményező ügyvéd ur egyedüli kivételével, a számosan egybegyűlve volt tagok igennel feleltek, mire határozatba ment, hogy a „Székely

Hírlap“ jelen alakjában megtartandó; és az ingyen példányok ezennel beszünttetetnek. Hogy mennyivel járuljanak az egylet tagjai a kiadási költségek fedezésére, annak meghatározása és megállapítása a választmányra lőn bízva, melynek legsürgősebb teendője lesz ez ügyet tisztába hozni, s arról az egylet tagjait sietőleg értesíteni.

Több tárgya a rendkívüli közgyűlésnek nem lévén elnök báró ur megköszönvén a számosan egybegyűlt tagoknak az ügy iránt való érdekelt-ségét, a gyűlést feloszlatta.

— **Országgyűlés.** Ha igaz, hogy az ember soha sem tudja mire kél fel: igaz ez a mi képviselőházi üléseinkről is. Gyanítottuk, s gyanunknak kifejezést is adtunk, mult számunkban, hogy a békésmegyei két puszta helyiségek kérdése, nem fog simán lefolyni. Gyanunkat, a következmény nem csak igazolta, de túl is haladta, a mennyiben alig, hogy miniszterválságot nem idézett elő. Mint már említők, a vitát Békésmegye kérvénye idézte elő, melyszerint törvénytelennek tartván, a belügyminiszter azon intézkedését, hogy a nevezett két puszta községe alakítását megengedte, az ellen panasztemelt a képviselőház előtt. E kérvényt a központi bizottmány visszautasítandónak találta, Csengeri pedig indítványozta: terjeszsen be a belügyminiszter törvényjavaslatot, azt illetőleg, hogy ezután mikép alakulhatna a puszták községekké. Tisza Kálmán a jelen esetre most mindjárt bírálatot mondani nem akarván, jelentést kért a minisztertől, az iránt, hogy mikép értelmezte, s fogja eshetőleg értelmezni a községi törvény azon szakaszát, mely miatt panasz emeltetett. Pro és contra megindult aszóár 18 beszédet mondtak el, s azokban nagyon sok olyant, mi teljességgel nem volt semmi viszonyban Gerla és Póstaiek ügyével. A vége a lett, hogy a többség, még pedig ezuttal az egész jobboldal, Csengeri indítványát fogadván el; a miniszterkrízis elmaradt.

Február 7-kén mindkét háznak ülése volt, jelentékenyebb vita azonban sem ebben, sem amabban nem fordult elő. A képviselőház csak kérvényeket tárgyalt, s még is tovább tartott az ülés két óránál. Fél óránál tovább vesződték azon kérdéssel: felolvassák-e a nagy-kikindai kerület kérvénye a megye rendezést illető törvényjavaslat ellen, vagy ne. A kérvények elintézése után, elhatározták, hogy e héten osztályokban fognak dolgozni.

— **A főrendiház** ülésének főtárgya, a keleti-vasut kérdése volt, s meglehetősen simán folyt le. Egyedül Ozi-ráki János gróf támadta, megde csak annyira, hogy nem szavazott mellette. Védtek: gr. Zichi Fer., br. Wenckheim Béla és László; e két utolsó a haza becsülete és hitele érdekében szavazván meg a törvényjavaslatot, melyet aztán el is fogadtak. A második tárgya a belvizek levezetéséről szóló törvényjavaslat volt, melyet kis vita után szintén elfogadtak.

A perujtás körül felmerült azon állítás: hogy a határidő mulasztása miatt elmarasztalt fél a t. r. t. 315. §. b) c) pontja alatti ezimen nem élhet jogorvoslattal; a „Sz. H.“ 11. számában ismét védelemre talált; pedig a védelmező állításán részt üt az általa elfogadott azon elv is: hogy egyesek jogai ovassanak meg — deríttessék ki az igazság.

Jus ligatum lenne a törvényhozó azon intézkedése: hogy a határidőt elmulasztás miatt vesztés fél a b) c) pontjai akármelyik ezimen perorvoslattal ne élhessen.

A b) esetet árnyékoltam a 7. számban.

A c) pontjára egyszerű esetet állítók elő.

A sommás bíró megidéz egy már letisztázott követelés lefizetésére éppen akkor, mikor más nap indulófélben voltam; annyi időközre mennyi a megjelenésre szükséges p. o. 24 órára.

A nyugtámat nem tudom előkeríteni, az esküre, alapítható védelemtől ovakodom.

Elmarasztaltatásom után félév múlva reáakadók a hiteles nyugtára.

Lenne-e igazság az: hogy én, ki az a) alatti védelmemtől elestem, a c) alatti jogorvoslattal ne éljek?

A jogok érvényesítését azért, hogy a perlekedés megakadályoztassék, nagyon korlátozni nem szabad az elfogadott elvnel fogva.

Verbőzi azt mondja prologussaba: lex debet esse necessaria, utilis, nullo privato commodo sed pro communi utilitate conscripta.

V. H. T.

Erdélyi jogviszonyok.

II.

Az 1868-ki október 12-ki igazságügyminiszteri, külön felállított urb. bíróságok számára kiadott utasítás 15. és 24. § ba a fennebbi mellőzhetően szabályokat fent tartotta, mert úgy látszik, hogy az akkori rendelet letkezésére befolyással volt hivatalnokok tudták miszrint:

a) 1848-ig is az urbéri perek, ugy a derék mint alszéken vizsgálat inquisitorius módozat és eljárásal kezeltettek, hogy b) az 1848-ki IV. t. cz. kezdő szakaszával, amidőn a valódi volt jobbágyság biztosítottak: adzás, robot, dézma s közteher viseléssel terhelve addig használt fekvők tulajdoni birtokában — ugyanazon törvény 4., 5. és 8-ik §§-ai által a nemes földesurak is biztosítottak az iránt, hogy szabályos és eszközölhető bizonyték mellett külön urbéri bíróságok itéletével, a szerzőményesek, zsellérek és urbéreszek időleges birtokában használatában levő mindennemű majorság-birtokok, vag azoknak a valódi árt inkább megközelítő megváltási árhoz jutnak,

c) hogy a midőn államunk ugyanazon tve. 1-§. tartalma szerint a volt földesurakat a tisztán urb. birtokban vesztett fekvőkért megillető kármentesítés iránt a nemzeti közbecsület védpaizsa alá helyezéssel biztosított ugyanazon törvényhozás az állam és egyes adózók tulterhelés bünébe való esés nélkül, másnemű birtokaikat, allodial természetű fekvőket megválthatóknak, elveendőknak késsőbbben nem határozhatja, ha csak az országot fenntart nemzetet megbuktatni, az állam egyedüli összetartó hatalmas kapcsát jelentőség nélkülülve lassankint törpítanem akarja, és végtére:

d) mert jól tudták, hogy az 1861-ki éven innemű idők, leginkább a nemzet zőme és hatalma, a közöbirtokos osztály, meg a nemzet érdekeit felfogni nem tudnem akaró idegen elemek által kezelt m. kincstári rotpant birtokokat és járulékait illető peres kérdések vanak függőbe és ugy mondvá mozdulatlan állapotba, és ezeknek segítsége nem nyújtatik, birtokpereik, elveszne miáltal ha nem is paralizáltatnék teljesen a nemzeti hatalom, de mindenesetre hosszas idők, meggyengülve, a közeposztály elsatnyulásra taszítottatnék.

Az elől említett mult 1872. évi május 6-ki birtorendezési eljárás egyáltalában tultette magát minden fennebbi, még a valódi absolutismus idegen férfiai által tekintetre méltatott országon, és ugy a magyar, valamint a más társnemzetek örökös tulajdonos meg időleges földbirtokos használatát élénken érdeklő és egyedül ment körülményeken, üdvös intézkedéseken: mellőzte a törvényhozó azon főkötelmet, hogy törvényeit, rendeleteit nény helyzete, szükségai által indokolt körülményekre több éves gyakorlat által szentesített szokásokra kéle hogy alapítsa.

Szomorú jeleit adja ezen rendelet annak, hogy szerkesztője, fogalmazója nem ismerte ezredéves és az együtt itt élő nemzetek életéből fejlődött birtokviszonyainkat az ezeket szabályozó törvényeket, de nem ismerte a peresfelek jellemét, nem a tulajdonjog feletti felfogásukat, voltát; nem ismerte a peres kérdések számos és a magyar nemzet tagjaira életkérdés voltukat; nem ismerte a peresfelek pénztelen, kimerült és nagy részint az éle mindennapi szükségai fedezésével is küzdő voltukat; nem számított arra, hogy a peres felek költségét legalább négyszerezzi, s mégis a perbirtokos 100-ból alig 10 esekivitelével, keresetével vesztessé léve, az állam vállaltára vett megváltási terület, melyre törvényileg magát nem ajánlá, nem kötelező, nem gondol reá, hogy az állam fizette törvényszéki bíró által, ki eddig a hely színén vizsgátlólag járva el, rendszerint 10—15 pert alaposan letárgyalt, a mostani pertári eljárással alig képes 2—3 pert, s ezeket is az állam terhére lejártni röviden: a május 6-ki említett birtokrendezési eljárás, a törvényhozásra képesítő minden kellékek számba nem vételével hozatott; hazai kormányunknak ilyent kiadni nem lett volna szabad, mert nisi justum est quod feceris vana est gloria.

Kiterjeszkedem alább a tagosítás, közhelyek osztályának az erdők szabályozását és az arányosítást ujolag szabályozó §§. tömkelegére a megrendelt részben szükségtelet és az eddigi eljárásnál sokkal költségesebb, sokkal több idővesztést okozó többszörös perekre.

Itt szorítokozunk most csak az egyes urbéri perekre ezen most százával minden törvényszékeknél, minden bizonyítékok nélkül leörlött és öröndő perekre, ugyanannyi vagy tíz, száz annyi hold magyar föld, magyar

olykor más nemzetiségű birtokos tulajdona vész el s rakatlik megváltás végett, az állam tulterhelt deficitcs vállaira, melyeket, ha az enlített rendelet kinem adatik, nagyobb-részt megmenteni lehet vala; ezen eljárással pedig örökre elvesznek, mert a mult évi május 6-ki birtokrendezési eljárás 12. §-a azt rendeli:

„Az egyes telkek, vagy egyes telekrészek jogi természetére iránt a törvényes időben megindított urbéri perek, a birtokrendezés-től elkülönözött az 1863. LIV. t. cz. szabályai értelmében látandók el.“

Mindazonáltal köteles a törvényszék a tárgyalás megkezdése előtt egy e célra bírókirendelt tagja által a felek között az egyezséget megkísérteni, s annak eredményét a jegyzőkönyvben kitüntetni, a 13. §. pedig a következendőt:

„Ha valamely birtok jogi természetét illetőleg külön per indított meg vagy pedig a birtokjogi természete, a rendezés egyéb kérdéseivel együtt képezi a pertárgyat, a mennyiben felek az érdemleges tárgyalásba még nem bocsátkoztak, az eljárásnál a 12. §-ban megalapított szabályok lesznek követtendők.“

A mint fennebb tanusítám, tekintettel ezen ország-rész régi törvényei és törvényes szokásaira, tekintettel az elpusztított és elrabolt minden bizonyítékokbani hiányra és tekintettel arra, hogy az állam magát kötelezte a tisztán urbérinek, természetileg bizonyított földterületek megváltása, és kárpótlás kiszolgáltatására a törvény és királyi nyiltparancs, meg miniszteri rendeletekkel biztosítva voltak, — országunk birtokosai különbség nélkül, hogy minden a fennebbi viszonyokból eredő perek bírói vizsgálati inquisitoris eljárással, hivatalos segítségül jövé mellett, a mennyiben a bizonyítékoknak a különböző levéltárakból beszerzését, és a pertárgy a földnek urbéri vagy allodiális természete tisztába hozását illetné, a kormány és közgei által segedelmezteni fognak, a mire annyiival jogosabb igényök volt az erdélyi mindenrendű földbirtokosoknak, mert az urbéri perek beadására engedélyezett háromszori zárhatáridők egyike a másikkal: rövidebb lévén az ilyen peres kérdések, ugyanondva csak az alperes vagy felperes nevének s a pertárgya, melyek a jog általános elnevezését magokba foglaló jelentésekkel állottak s mégis 1861-ig mindenütt és azután sok törvényszékeknel ezerenként láttattak el alapos vizsgálat előre bocsátása után. Az ily perekbe — a törvényszék tagjai egész odaadással munkáltak, nyomoztak s kértek, meg gyűjtötték hivatalos uton a felvilágosító adatokat; s mert az 1854-beli urbéri nyiltparancs 63, 70, az 1858 urbéri utasítás 167. és 178. meg az októker 12-diki az 1868-beli igazságügyminiszteri utasítás 8, 20, 23. §-ai szerint, a birtokrendezéseknél mel-lőzhetetlen elő munkálatok alkalmával, az illető közönség és határát érdeklő minden peres kedések le voltak tárgyalandók; tudok esetet, hogy a helyszínen, ugy is legkönnyebb és az irtásoknál egyedül célravezető tárgyalás és nyomozattal, naponta 15—20 pert tárgyalt le, sőt elis békelt abíró szak-képzett ügyvéd segédkezésével.

Az erdélyi mindenrendű birtokosok még a m. kir. kincstár-ra nézve ugy is mint birtokos, ugy is mint kárpótlást fizetőre kipótolhatatlan, a fennebbi, egyedüli üdvös és roppant eredményeket tanusított törvényes és gyakorlatban volt jogokkal szemben, az idézet 1872. évi május 6-iki igazságügyminiszteri rendelet, rendezetlen urbéri viszonyba kényszeríti a peresfeleket a szószerint idézett 12. és 13. rendeleti §-okkal a polgári perrendtartási §-ok követésért akkor a midőn a peresfelek bizonyított okmányokkal nem bírnak, élő tanukra pedig nem hivatkozhatnak, mert azok vallomása célra nem vezet; pertári tárgyalásra, a hol 150-ik §-a szerint az idézett 1868-beli 54. t. cikknek, minden bizonyítékokkal készen kell lenni, különben többet meg nem hallgattatik. A birtokrendezések különböző nemei tisztába hozatala alkalmával egy költség és idővesztéssel, s körülményeink közt leg-sikeresebben törvényesen letárgyalandóknak rendelt államügyeknek nevezhető tömérdek pereket elszaggatja a rendezésektől és egyenként külön pertárba letárgyalandóknak s mindeniket külön ítélettel ellátandóknak parancsolja, a mi egyet jelent a vezetéssel, mert bizonyíték nincsen a nagy többség birtokába és rendelkezése alatt, s az állam saját érdeke és a törvény ellenére segédkezését megvonta.

Sokat kutattuk e rendelet indító okát, de egy helyest nem találtunk fel, mint azon egyet, hogy a bi-

róságnak sok számjuk legyen; a miért pedig nem szabad hozzám birtokosainak két-három ezer, hanem több urbéri perek nemcsak megbuktatni, hanem a pertári kezeléssel mindkét peresfélnek legalább minden egyes pert-nél 10 frt költség-többletet okozni; mert erejét még ezek által is inkább veszti a középosztály, és a jövő semmivé törpül, nem szabad az egyeseket és a kir. kincstárt nagy összegre rugó irtásaiknak okvetlen feláldozására reákenyszeríteni, melyek pedig a régibb eljárás szerint, a helyszínen való nyomozatokkal mind megmenthetők, s az erdők az állam kiapadhatlan kincsei hasznathajtólag tisztázhatók lehettek volna.

Nemzetünk és fennmaradásunknak a többek közt két fő védbástya van, örökösödési törvényei és a tekvő birtokokban levő fölény; ha az utóbbit is tulszerény engedékenységgel, soha be nem következő hálás elismerés reményében kezünkől kisiklani engedjük, aligha méltók vagyunk nagy elődeink neveivel ékesítgetni magunkat.

Ezen felfejtészem egyedüli célja az: hogy a minden perczen kárt okozó fontolgatási állásukból a nemzet fennebb jelzett hiatottabbjait kilépésre figyelmeztessen; a fennebbi káros eljárás azonnali beszüntetésének szükségét s az előtti eljárás alkalmazásának halaszthatatlan voltát kimutassam nemcsak a jövőre, hanem a hibásan már le-szalasztott, letárgyalt ügyekre nézve is; — mert a mit közjogainkból elvesz a vas, erő és hatalom, azt idő és kedvező szerencse visszahozhatják, — de a mit magán tulajdonunkból, a nemzeti befolyást biztosító alapunkból ingyen csillamló hiru reményekért, eldobunk, azt az örök-kévalóság se adja többé vissza.

Éppen azért azonnal használaton kívül helyezendő az emittet május 6-iki 1872-beli igazságügyminiszteri rendelet és szorosan követendőül előirandók az eljárást illetőleg az 1858-beli január 27-iki és 1868-beli october 12-iki igazságügyminiszteri, az urbéri perek és birtokrendezések feletti eljárásokat szabályozó rendeletek, mert különben atörvény biztosításával, szemben minden egyes perek elvesznek, a kincstár- és egyeseknek nagy terjedelmi erdőkben lévő több ezer holdakat tevő irtásaik és dézmas szőlő helyeik törvény és természetes igazság ellenére, az állam nyakára vettetnek megváltás végett: akkor a mikor gyakorlat és szakismerő által vezetett, a hely színen tartandó tárgyalása által nemcsak mind meg lehetne menteni, hanem a pertári eljárásához viszonyítva, husz annyi peres kérdést lehetne naponta elvégezni, mint a mennyi ma a pertárba felületesen leöröltetik. — Az e modoru törvény-halmazat, csak szegénységi bizonyítvány, és a birodalmat fenntartani kellett néposztályt nemcsak fekvő birtokától fossza meg, hanem oly területet halmozza el, a melynek terhes volta igaztalansága mellett, még a mindennapi kenyérre való huzza ki a szegény családok kezéből.

(Folyt. köv.)

Nagy-Sink szomszédságából.

A nagy-sinki kir. járásbírósnál alkalmazásban volt tek. Onitiu Elek albiró ur eléptetésével az albirói állomás üresedésben jött;

örvendünk a derék jogász- és ernyedetlen hivatalnok előléptetésén, de nagyon sajnáljuk, hogy körünkől kiszakított, mert elvesztettünk egy részrehajlatlan és szorgalmas hivatalnokot, kinek vasszorgalma az igazságszolgáltatást a nevezett járásbírósnál sebesebb utra terelte;

sajnáljuk még inkább azért, hogy O. E. ur teljesen birta, a bizalmát nem csak a románoknak kik a nagy-sinki járásban nagy számmal vannak, hanem a többi nemzetbelieknek is.

Az albirói állomás megüresedése óta mindenki óhajta várja a gyorsabb igazságszolgáltatás érdekén, az új albiró kineveztetését.

De itt az a kérdés merül fel és pedig méltán — kivált a románokat tekintve, hogy mily nemzetiségű leend az ujonnan kinevezendő albiró?

A szász atyafiak mindent el fognak követni, hogy ezen állomásra is egy szászajku hivatalnok neveztessek ki, — mert ők teljességgel nem barátkozhatnak meg azon eszmével, hogy a kiváltságolt szász földön a „Reactio“ ezen dusan termő földén, mely eszme oly sok ultramontan szász agykaponyájában leli csömörletes táplálékát, hogy mondom ezen szász földön?! melyen ők, tekintve a lélekszámot általában túlnyomósággal nem bírnak, más is hivataloskodhassék, mint szász.

Tekintve az egyenjogúság elvét, tekintve a többi nemzetiségek múltanyo: óhajt, igen észszerű lenne, ha a nagy-sinki járásbírósnál üresedésbejött állomásra újból egy románajku hivatalnok, ugy is a többiek mindnyájan szászajkuak lévén, nevezetné ki; mert ez által nemcsak a románatyafiak nyugtatnának meg, kik a szász sógorok által még mindig mint pariak tekintetnek, — hanem egy-szersmind politikai szempontból a magas kormány is nyerne, mert így lenne valaki, ki a román atyafiakat eddigi passivitásukból, mint ezt O. E. ur is tette, kiragadva a magas kormánynak megtartaná.

És itt nyitani kimerjük mondani, hogy a megürült albirói állomásra alkalmasabb egyén, mint Braniste Mózes ur, ki jelenleg a nagy-siuki politikai hivatalnál levél-és majorsági pénztárnok, egy hamarjában találni alig lehetne; mert B. M. ur jeles jogász, szorgalmas hivatalnok, feddhetlen jellemű egyéniség, s egyszersmind N. Sink-székből nagy népszerűséggel bír, ki által a gyors igazságszolgáltatás nagy előnyre tenne azért: azért igen melegen ajánljuk B. M. urat mint annlgt. igazságügyér ur, mint pedig a segesvári törvényszéki mltgos elnök ur figyelmébe s erőssen hisszük hogy mind a nmlgt. igazságügyér ur, mind pedig a mltgos törvényszéki elnök ur bölcsesége és mély belátása meg fog benünket örvendeztetni, u. s.

Mi hir külföldön?

— **Francziaországban,** a három baloldali csoportozat kezd megelégedni Broglie herczeg kormányával. Ugyan is, egy közelebbi, a köztársasági elnökség hét évi uralma tárgyában tett interpellációra oda nyilatkozott a kormány, hogy az elnök a hét évet komolyan veszi s megbizta minisztereit, hogy annak alkotmányos szervezésére ragadják meg a kezdeményezést. Bonek következtése-hogy a legitimitás és orleanisták között naponta növekszik a kormány iránt való hidegség.

A **német birodalmi** gyűlés második szakaszát f. hó 5-ikén, a királyi kastély fehér termében, trónbeshéddel nyitotta meg Bismarck herczeg. Bevezető soraiiban felsorolja és jellemzi, az első birodalmi gyűlés munkásságának eredményeit, s az ifju birodalomnak jelen állapotját. Befejezésében megemlékezik, a békés viszonyokról a külállomakkal szemben; beszéde közepén, általánosságban elősorolja azon házi teendőket, melyek az új birodalmi gyűlésre várnak.

Angliában, az új választások eredménye a szabadelvűek elbukása lett. Az eddigelő megtörtént 420 választás közül 227 konzervatív, 193 szabadelvű. Ezek szerint, a szabadelvűek 24, a konzervatívek 61 ülést nyertek. Pá-helytt komoly zavarok is fordultak elő, melyekben többen életüket veszték, többen kisebb nagyobb sebesüléseket szenvedtek. A „Times“ ugy hiszi, hogy Gladstone még a parlament megnyitása előtt beadja lemondását.

Spanyolország még mindig vérben áll. Bilbao várost újabb hírek szerint — a Carlisták 3-ikán kezdték bombáztatni. A város két hónapra való élelmi szerekkel van ellátva, s a lakosság is elég komoly ellentállási hajlamot mutat. Moriones tetemes erősítésekkel, megkezdte előnyomulását a város fölmentése végett. Tárgyunk sem igen van ezuttal, de bőven lenne bár mily, mégis érdekes volna, egyik spanyol canton külügyminiszterének, Roque Barciának nyilatkozata, a „Spanyol intramsigens és cantonalis mozgalomról,“ melynek egyik fővezetője volt. Elmondja, hogy Carthegeában a teljes demokratikus jogállapot mellett is III. Károly idejére emlékeztető parancsok születtek; hogy fekete zászlók alatt bandák kóboroltak be a várost, halálbüntetést követelve; hogy hónapokon keresztül sinylettek a börtönökben emberek, a nélkül, hogy hozzájuk szólottak volna is, stb. stb. sokat beszéltünk itt — folytatja, tovább s — humanitásról, égről földről, de a legnyomasztóbb zsarnokság uralkodott mégis. Ha a szabad ember tuloz legmegrögzöttebb, legnagyobb, leggyalázatosabb ellensége lesz a szabadságnak. Ha a szabadság lépik túl a korlátokon, abszolútabb lesz a legvakabb absolutizmusnál. Ha e rombolás düh cantonalizmust jelent, akkor bánom örökre, hogy cantonalista voltam; ha republikanizmust, vagy demokratizmust jelentene, egyik sem lennék. Ha emberi volna, nem lennék ember. Ha keresztyéni, nem lennék keresztyén. Bizom a népben, mely egész életemben ideálom volt, de megvetem az iparlovagokat, kik csalják s lopják azt. Hiszek az elvek szilárdságában, de nincs bizalmom az intramsigens kormányban. Hiszek a foederatív kormány eszméjében, de most lehetetlennek tartom a foederati rendszert. Szomorú, de igaz vallomása egy kiábrándult kebelnek. Ugy látszik a spanyolnak is hátul van az esze, mint nekünk.

Vegyes hírek.

— A helybéli tanuló ifjuság mult szobai bálja, minden tekintetben fényes eredményű volt. A szép számmal egybegyűlt közönség kedélyesen mulatott. A sok ifju arcz, városi és vidéki szépeink csinos és elegáns tolett-je, a bálanya Z. Knöpfler Vilmosné urasszony szívélyessége, hosszasan megmaradó benyomást tettek még a közömbösen nézőre is. Hogy anyagi tekintetben mekkora hasznót eredményezett az ifjuság önképző és olvasó körének, arról hiteles kimutatást csak lapunk jövő számában közölhetünk. Annyit előre jelezhetünk: hogy az eredmény túlszárnyalta a reményeket.

— Egy városunkban lakó, a magyar, német és román nyelvet tökéletesen ismerő egyén, ajánlja magát felnőtteknek, vagy gyermekeknek a német, vagy román nyelvben oktatást adni, igéri ez irányban legnagyobb szorgalmát és pontosságát. Bővebb értesítést nyerhetni szerkesztőségünkél.

— Hymen. Mikesászi vasuti állomásfőnök Kaszo Endre ur f. hó 14-én tartja esküvőjét N.-Selyken, városunk bájos szülőtte Brann Vilma fiasasszonnyal.

— A helybéli főtanodánál tegnap végződtek be a félévi vizsgák. Mind azok, kik figyelemmel kísérték a vizsgák lefolyását, meg vannak elégedve az eredménnyel. Az értelemmel való tanulás egyre öröndetesebb virágzást nyer az ifjuság közt. Ideje is, hogy az a sajkó módra való tanulás kihajjon tanintézeinkből.

— A városi polgári iskola vizsgáinak eredményéről is kedvezőt hallunk. A tanítók jeles buzgóságot fejtettek ki a mult félévben a tanítást illetőleg. Vajha semmi se állana városunk e szép reményű intézete felvirágozásának útjába.

— Deák Ferencz és gr. Mikó Imre nagy hazánkiai betegsége aggodalomban tartja a kedélyeket. Ez utóbbiról kedvezőbb hírek szárnynak; azt haljuk, hogy már jobban van, baját egy nyakán támadt kelevény okozta. Bár hasonló kedvező hírrel örvendeztetethetnők meg olvasóinkat Deák Ferencz et illetőleg is.

— „Báró Bánfi János képe“ czimmet, s az elhunyt jeles hazafi arczképével, megjelent Kolozsvárt, külön füzetben Szász Domokos jeles lelkészünknek egy halotti beszéde; ára 30 kr. Ajánljuk e jeles munkát olvasóink pártolásába; annyival is inkább, mert szellemi becsse mellett, a berecztelki népiskola ügyét, minthogy tiszta jövedelme ez iskola javára van szánva, előmozdítandja.

A medgyesi kir. járásbíróság ügyforgalmi kimutatása 1873. évről.

I a polgári ügydarabok száma 9136, ebből elintéztetett 8960, hátralékba maradt 176.

1) sommás perügy függővé volt 1873-ban 2719, ebből elintéztetett összesen 1873-ban 2346, és pedig egyeség útján 1229, határozat által 1117. folyamatban maradt 373.

2) Végrehajtási ügy volt 1873-ban 1283. ebből befejeztetett 1873-ban 916, folyamatban maradt 367.

3) Örökösödési ügy jött 1873-évben folyamatban 71, ebből bevégezett 47, folyamatban maradt 24.

4) Fellebbezési ügy volt 79, helybenhagyó 67. megmáskító 12.

II. a büntető ügyi darabok száma volt 2675, ebből elintéztetett 2355, hátralékban maradt 320.

1) Büntügyi vizsgálatok folyamatban volt 369, ebből befejeztetett 197, folyamatban maradt 172.

2) Kihágási ügy előfordult 1170, ebből elintéztetett 874, folyamatban maradt 296.

3) Fellebbezési kihágási ügy volt 42, helybenhagyó 21, megmáskító 2.

Medgyes, 1874. január 31-én.

kir. járásbíró
Grazer.

Dürücskölő.

A „Magyar Polgár“ sorából, mert a rendek között nem szoktunk olvasni, mindig hittük következtethetni — ámbár a neve elibe bidgyeszteni szokott K. és a végére tett pp nem egyszer ejtettek zavarba, — hogy szerkesztője demokrata. Azonban legújabbán ismét fényes tanujelét adta annak, hogy elmélet és gyakorlat ő nála is északi meg déli polus. Ismerünk nem egy gazdát, ki a tudomány színvonalán áll a gazdászati minden csinját-binját illetőleg: gazdaságában azonban zür-zavar minden dolga.

Olvastuk a pápa sentimentalis és mégis hajmeresztő átkait, melyeket a materialismus ellen encyklikázott: mégis a Wörthi öldöklő csata után, hol a matéria győzött, üdvözlő iratot küldött Wilmos császárnak. Láttuk, hogy Vogt német tudós sentimentalis hangon hibáztatja hazafiai erőszakoskodását; az a Vogt ki előtt a matéria minden, s egyéb semmi. Dembinszky ugy nyilatkozott volt, hogy ő megtanít akárkit, mikép kell megverni az ellenséget; de ő maga nem képes arra. Azonban e nagyocska példák felsorolására nem is lesz vala szükség, annak bebizonyítására, hogy elmélet és gyakorlat, mennyire távol állhatnak egymástól. A „M. P.“ szerkesztőjének 70-71-ben fogadást ajánlottak, arra az esetre, ha valamelyik nem magyarul írott kritikai műből egy lapot jól lefordít. Ő a helyett, hogy mint demokratához illik, munkája után bért érdemelni igyekezett volna, aristokratikus módon vassal felelt. Közelebbről, mint ő maga mondja, „a sorok között“ azzal gyanúsított, hogy a keleti-vasut ügynek terjedelmes ismertetéséért, remunerationt lapott volna. Ő a helyett, hogy bevallotta — vagy tényekkel czáfolta volna meg, mint demokratához illik, ismét vassal felelt, mint egy tisztavizű arisztokrata. Bizony bizony parva logica redigitur Hungarus Civis.

Bismarck herczeg trónbeszédében, melylyel a német birodalmi gyűlést megnyitotta, Németország valóságos Eldorádó. Különösen irigyleendő pénzügyi állapota, melyre vonatkozólag a trónbeszéd oda nyilatkozik, hogy a mult év bevételei, a rendkívüli nagy kiadások dacára is, nevezetes többletet fognak felmutatni. Azonban a boldogság nem lehet teljes a földön. Az ifju oriasnak is van egy kis, be nem vallott, de mindenki által észlelhető baja, mely nem egyéb ez idő szerint, mint egy kis ultramontan köszvény, mely most itt, majd amott nyilallik meg. Nó de legalább az írásban meg van a boldogság, mint a cigány vitte levélben, meg voltak a rákok.

Ledochowskynak az állam törvények ellen tenitendő porosz püspököknek gyönyörű álmai lehettek, a mult napok egyikének éjjelén. Megnyitak előtte a menyország kapui, fehérbe öltözött angyalkák cserkoszorut hoztak elébe, hogy megkoszorúzzák a csalhatatlan egyház érdekeiért küzdő hős hálántékait. Reggel felé fölébredt, még előtte volt a mennyei jelenet, még vissza hangzott lelkében a cherubok zenéje: midőn földi hangok zavarták meg égi ábrándjait; háló szobájába rézsisasok zsandárok törtek be, kijelentvén: hogy a császár nevében fogoly s a börtön ajtai nyitva vannak befogadására. A szent atyának nem volt egyéb tennivalója, mint készülni a börtön útjára, mely alatt azon thema felett szöhetne elmékedéseit: mily rettenetes az a mélység, mely az álom és valóság közt tátong.

— Nyilatkozat. Alóírtt elismerem, hogy a „Székelyföld“ folyóévi 6-ik számában Letterigó ál talirt „Helyi karczolatok“ czimen megjelent rovat nem egyéb, személyeskedés és ráfogásnál, melyet ezenuel egész terjedelmében visszavonok. M.-Vásárhelyett, 1874. február 9-én. Munker Arnold m. k. „Székelyföld“ szerkesztője.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Jan. 30)

5% metallique	69.55
5% nemz. államkölcsön	74.60
1860. államkötvény	105.75
Bankrészvény	987.
Hitelrészvény	241.25
London	112.60
Ezüst	107.—
Arany	—
Napoleon arany	601
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.25
temesi	76.—
erdélyi	75.50
horvát-slavon	76 —

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője: Kuti Albert

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt az év. ref. főiskola gyorssajtóján 1874.

Hirdetmények.

„Sziberiai zab“,

mely korán éréséért és bőterméséért vetésre különösen ajánlható.

Kapható M.-Vásárhelytt

Bucher Miksánál,
egy forintért kis vékája.

(2—3)

(1) (2—3)

Számtalan esetekben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnyövény-nedve.

Leghathatóbb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb neimeiből a legszorgalmatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, göresös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatóbb és legerősebb szer hosszúság és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr. kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelytt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tonts és társánál, ugy Premer W.-nél, Balásfálván Schissel K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Reker gyógyszerz., Gyulafehérvárt Boos K.-nál, Csikszóredán Leicht F.-nél, Forgáron Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmari I.-nél, Gy.-Szt-Miklós Fröhlich F.-nél, Brasóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelytt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Modgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csauz J.-nél, Temesvárt Weszely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.